

Laetitia Astrid Beek

Life goes on

door Carla Bakboord

‘Life goes on’ was dé lijfspreuk van Laetitia Astrid Beek, zeggen haar kinderen, collegae en kameraad Loes Monsels. Dat Titia zeer geliefd was en gewaardeerd werd, blijkt uit de vele Facebook-berichten van haar studenten en de toespraken tijdens de rouwdienst door familie, vrienden en collegae.

Jethro en Chiara Wirht, haar kinderen, karakteriseren hun moeder als positieve energie. “Mijn moeder was altijd iemand die zei dat als je een doel voor ogen hebt, al is het vuilnisman worden, zolang je eerlijk aan je brood kan komen, je een aanwinst voor de maatschappij bent. En als je grote dromen hebt, ga ervoor en wees een voorbeeldfiguur zodat anderen naar je kunnen opkijken.”

Titia Beek studeerde in 1987

ment, human resource development, zelfevaluatie en accreditatie. Dit alles deed ze onder meer op de Moscow State University (1989), het International Institute of Social Studies in Nederland (2002), de Maastricht Summer University (1997) en de Bridgewater University in de Verenigde Staten.

Titia stroomde in 1993 als onderzoeker het Instituut voor Maatschappij Wetenschappelijk Onderzoek (IMWO) binnen en bereikte in 1994 de headquarter van de universiteit, zoals zij de Faculteit der Maatschappij Wetenschappen (FMijW) wel eens aanduidde. Tot 2001 werkte zij als algemeen docent en een jaar later werd zij benoemd tot hoofddocent.

Titia was van 1994 tot 2002 richtingscoördinator van de studierichting sociologie en van 2008 tot 2011 decaan van de

bestuur van het Institute for Women, Gender and Development Studies (IWGDS). Bovendien was zij één van de grondleggers van dit instituut en heeft ze daarbij sterk gepleit voor de participatie van de Faculteit der Technologische Wetenschappen (FTeW) in het bestuur van het IWGDS. FTeW kwam met de eerste man in het bestuur.

Levenslustig

Titia was een drukbezette en hardwerkende professional. Toch wilde ze niet tot haar zestigste werken, herinnerde Monsels zich. Zij wilde andere dingen doen, korte verhalen schrijven over de vele spannende gebeurtenissen die zij heeft meegemaakt; ze had immers een beek vol verhalen.

Volgens collega Rayah Bhat-tacharij had Beek een niet te evenaren enthousiasme voor sociologie en voor het doceren. “Dit kan niet anders”, ondersteunde Monsels zich. Zij wilde andere dingen doen, korte verhalen schrijven over de vele spannende gebeurtenissen die zij heeft meegemaakt; ze had immers een beek vol verhalen.

Julia Terborg kent haar niet anders dan levenslustig, *always full of life*. Bruisend van energie memoreerde collega Josee Artist. “En met een hele positieve kijk op het leven, ook al toen ze ziek was”, vervolgde Terborg. “Ik begreep toen weinig van het leven”, zei Kirtie Algae, één van haar studenten. “Ik kwam mevrouw Beek na een college op de gang tegen en ze vroeg mij altijd met een brede smile, ‘hoe het met mij gaat?’ Breed smilend antwoordde ik ‘goed’, waarna vaak een korte babbel volgde. Hierbij bewoog ze dan enthousiast haar schouders, want zelden stond ze stil. Ze schudde haar hoofd. Maakte

een stap links of een stap rechts of stappen links en rechts bij die tori. De positieve kijk die mevrouw Beek op het leven had, hield mij ook bezig. Ik vroeg haar waarom zij altijd zo positief is. Ze keek mij aan en antwoordde ‘als je in Suriname vraagt hoe het met iemand gaat, dan zegt die vaak ‘ai go yere. het gaat goed, maar ... Het is altijd ‘maar’. Het moet toch goed gaan als je ‘s morgens kan opstaan met een dak boven het hoofd en in goede gezondheid? Daarom als je mij hier ziet, gaat het altijd goed. Pas als je me niet ziet, kan er iets anders aan de hand zijn.’”

Ziek en betrokken

“Ze was vaak in voor een gezellige tori”, vervolgde haar collega Terborg, “vooral over onze actieve studietijd op Adekus was het altijd lachen geblazen.” Zó kende Helmut Gezius haar ook: “Eerst de humor en dan de ernst. En begon je toch met de ernst, dan nog sloot zij af met humor.”

Het bleef niet bij humor. Titia was ook heel maatschappelijk betrokken, altijd nadenkend over vraagstukken binnen en buiten de universiteit. En als het even kon, ondernam

drs. Laetitia Astrid Beek

zij ook actie.

Terug naar wat zij aan Kirtie zei - “pas als je me niet ziet, dan kan er iets anders aan de hand zijn”. En inderdaad was er iets anders aan de hand, want velen zagen haar niet en zelfs niet meer. Ze werd ziek. En bleef ziek. Ook na twee jaar zagen zij haar niet. Zij had haar collegae en studenten nu wel van hun à propos gebracht, zoals Titia dat zelf verwoordde.

Hier troostte en bemoedigde de huidige richtingscoördinator Sociologie, Carol Jurgens: “Ondanks haar ziekbed bleef Titia bellen om mij te

adviseren. Zij informeerde naar de zaken waar ik tegenaan liep en zou me ondersteunen waar ze kon. Ook tijdens haar ziekbed was ze helder, betrokken en vol energie uiteraard!”

“Het leven is hard zonder onze moeder”, zei Jethro, “maar Life goes on”. Want, Titia zou heel ludiek zeggen: “er is nog zoveel te doen”. Aan Loes Monsels zei ze eens - “we zijn niet moe, want wij zijn moeder, hebben moed en gaan door, want dat moet”. Uit deze krachtige woorden putten haar kinderen, moeder, collegae en studenten moed en fluisterden zij allen onbevreesd. “Rust zacht ma, Titia. Dank voor de liefde aan je ouders, je oprechte vriendschap, je groot gevoel voor humor, je hele belangrijke bijdrage aan de vorming en begeleiding van je kinderen, kleinkinderen en studenten, en aan zoveel meer. We missen je. Ga in liefde en vrede lieve ma en vriendin.”.-.

Geraadpleegd:
Toespraak Helmut Gezius
namens de studierichting
Sociologie

Dankbare studenten brengen een laatste groet aan Laetitia Astrid Beek.-.

af als sociologe aan de Anton de Kom Universiteit van Suriname (Adekus). Haar specialiteit was ontwikkelingssociologie, in het bijzonder beleids- en planingsstrategieën voor ontwikkeling. Ze heeft daarna diverse trainingen en cursussen in Suriname en in het buitenland gevolgd op het gebied van genderstudies, sociaal beleid en sociale ontwikkeling, manage-

FMijW. In deze hoedanigheid vormde zij met Zsa Zsa Lenting een dynamisch dagelijks bestuur. Ruim vier jaar (2011-jan 2016) heeft zij het wetenschappelijk personeel vertegenwoordigd in het bestuur van de universiteit voorgezeten door Ryan Sidin.

Titia Beek had ook zitting in de Stuurgroep Accreditatie Universiteit van Suriname en in het

Foto / collectie Carla Bakboord

Laetitia Astrid Beek met Henna Guicherit, Twie Tjoa, Lucy Lewis en Loes Monsels. Women’s Rights Centre brengt Twie Tjoa voor een bezoek aan Institute for Women Gender and Development Studies (IWGDS).-.

Maria da Penha: ‘Van huiselijk geweld slachtoffer tot vrouwenrechtenactiviste’

door Henna Guicherit

Ten jaar geleden trad in buurland Brasil een wet bestrijding huiselijk geweld in werking; de Wet Maria da Penha. Maria is jarenlang het slachtoffer geweest van grof huiselijk geweld. Zij hield er een dwarslaesie aan over. Toen haar man haar bijna vermoord had, was er in heel Brazilië niet één politiebureau waar men ook maar enig inzicht had in het verschijnsel geweld tegen vrouwen. Met het begrip huiselijk geweld was men niet bekend. Alles wat zij te horen kreeg als ze aangifte deed was, ‘u heeft gewoon een slechte man’.

Het geweld Maria aangedaan door haar man wenste zij niemand toe. En aan de straffeloosheid van daders moest beslist een einde komen. In haar rolstoel bond zij succesvol de strijd aan tegen huiselijk geweld en de afwezigheid van wetgeving op dit stuk. Maria staat nu in heel Brazilië bekend als die vrouwenrechten-activiste die ervoor gezorgd heeft dat er nu een wet bestrijding huiselijk geweld in werking is. Eén die naar haar genoemd is; Lei Maria da Penha - Lei n° 11.340, de 7 de agosto de 2006.

Onbeschrijflijk

Toen Maria veertig jaar geleden in São Paulo biofarmacie studeerde, kwam ze Marcos Vivero, een onderwijzer uit Colombia, tegen. Hij was heel aardig en behulpzaam en in 1976 trouwden zij. Nadat zij was afgestudeerd, verhuisden ze naar Fortaleza waar zij vandaan kwam. Toen Marcos eenmaal de Braziliaanse

nationaliteit had verkregen begon de ellende. Hij werd gewelddadig, mishandelde haar en de kinderen op een vreselijke manier. Maria voelde zich al gauw onveilig in haar huwelijk. Naarmate het geweld toenam, voelde zij zich gevangen, geïsoleerd en alleen. Over het geweld haar en de kinderen stelselmatig aangedaan sprak zij niet. Ook niet met haar familie, want ze wist dat zij haar zouden adviseren om echtscheiding aan te vragen.

Het geweld bereikte op een dramatische avond in mei 1983 zijn climax toen Marcos, in een poging haar te vermoorden, een schot op haar afvuurde toen ze sliep. Ze hoorde de knal, probeerde te bewegen, maar kon niet. En toen schoot het haar te binnen, ‘Marcos heeft me vermoord’. Haar bureu die arts zijn vonden haar in een erbarmelijke toestand en hevig bloedend op bed. Het matras was doorweekt. De kogel zat vast in haar wervelkolom.

Marcos hing de politie een heel onwaarschijnlijk verhaal op. Dat hij ‘s nachts wakker werd en vier vreemden in zijn huis aantrof. Na een gevecht hebben ze hem vastgebonden en op Maria geschoten. De politie geloofde hem en Maria’s relaas over het gebeurde kwam niet aan bod. Zij werd met spoed naar het ziekenhuis gebracht. Niemand werd gearresteerd. En Marcos voelde zich gesterkt het geweld tegen zijn weerloze vrouw voort te zetten.

Huiselijk geweld komt in de hele wereld voor, zo ook in Brazilië. Maar slachtoffers deden hiervan slechts zelden aangifte bij de politie. Er waren begin jaren tachtig voor dit soort gevallen geen huiselijkgeweldunits bij de politie. Dankzij lobbywerk van - en druk uitgeoefend door - vrouwenorganisaties werd de Grondwet van Brazilië uiteindelijk gewijzigd. Gelijkelijk van vrouwelijke slachtoffers werd bij wet gegarandeerd. Maar de politie ontbrak het aan specifieke bevoegdheden om op te treden. Zo waren er geen beschermingsbevelen (gebods- en verbodsbepalingen) zoals Suriname dat sinds de aanname van de Wet Bestrijding Huiselijk Geweld in 2009 kent.

Na vier maanden hospitalisatie kwam Maria, verlamd vanaf haar middel, weer thuis. Het politieonderzoek had nog geen duidelijkheid gebracht. Dit bracht haar aan het twijfelen. Misschien is Marcos toch niet de dader. Eenmaal thuis begon het geweld weer. Op weg naar huis had Marcos haar al voorgehouden dat hij

geen bezoek wilde. Buren, vrienden, of familie konden alleen komen als hij daar toe toestemming gaf. “Ik was onder een soort huisarrest. Als mijn familie belde had ik allerlei smoesjes om ze te weerhouden mij te bezoeken. En ook om gehoorzaam te zijn aan zijn bevel.”

Maar Maria zat niet bij de pakken neer. Zonder medeweten van Marcos begon ze een uitweg te zoeken. Ze probeerde met een gerechtelijk bevel de voogdij over haar kinderen te krijgen zodat zij met hen kon vluchten. Voordat het zover was heeft Marcos nog één keer geprobeerd haar te vermoorden. Ditmaal door te knoeien met de elektrische douche in de hoop dat zij zou worden geëlektrocuteerd. Maria overleefde wonderbaarlijk en verliet hem voor goed.

Overwinning

Maar daarmee was de kous niet af. Zij voerde vervolgens 19,5 jaar strijd om hem veroordeeld en in de gevangenis te krijgen. Twee keer werd hij schuldig bevonden en twee keer verliet hij het gerechtshof vanwege beroep. In 2012 werd Marcos eindelijk veroordeeld tot acht jaar gevangenisstraf, maar hij kwam na één jaar weer vrij.

Maria zette haar strijd voor wetgeving voort en legde haar zaak zelfs voor bij de Organisatie van Amerikaanse Staten. In augustus 2006 was het eindelijk zover. President Luiz Inacio Lula da Silva tekende de Lei Maria da Penha. Deze wet werd op 22 september van dat jaar van kracht. Een historisch feit, want het is voor het eerst in de eeuwenoude geschiedenis van Brazilië dat de wet verschillende vormen van geweld tegen vrouwen erkent. Zo is de strafmaat voor overtredders verhoogd, zijn er speciale huiselijk geweld rechtbanken en de wet verplicht de overheid om 24 uren shelters op te zetten voor mishandelde vrouwen.

De Lei Maria da Penha is door de Verenigde Naties aangemerkt als een mijlpaal op het gebied van huiselijk geweld wetgeving. Dankzij Maria da Penha, die nu 71 jaar oud is, maar nog steeds onvermoeid door het land reist en campagne voert voor de erkenning van vrouwenrechten. De wet die haar naam draagt beschouwt zij als een grote overwinning maar het was slechts een eerste stap. En zo zien wij van ‘WRC’ dat ook voor wat betreft onze Wet Bestrijding Huiselijk Geweld.-.

Geraadpleegd: Pablo Uchoa, BBC Brasil

Foto / Vermelho.org.br

Voormalig president Dilma Rouseff en Maria da Penha bij de inauguratie van het eerste vrouwenhuis in Campo Grande februari 2015.-.

Foto / Mensagenscomamor.com

Echte mannen slaan hun vrouwen niet.-.

Foto / Google.com

Maria da Penha

De rubriek ‘Genderoptiek’ is één van de middelen van het Women's Rights Centre om gendergelijkheid en gendergelijkwaardigheid te bevorderen, vrouwenrechten te bepleiten en alle vormen van geweld tegen vrouwen uit te bannen. Deze pagina komt tot stand onder auspiciën van het Women's Rights Centre (WRC).

Vormgeving:
Raymiel Breidel

Redactie en samenstelling:
Carla Bakboord MSc. en Drs. Henna Guicherit
wrcsr@hotmail.com